

७७१ पु

इ. वि. का. राजवाडे संशोधन मंडळ धुळे.

—: हस्त लिखित ग्रंथ संग्रह :—

ग्रंथ क्रमांक.

७७१ पु. १५ (६०६)

ग्रंथ नाम

सत्यनारायण कथा

विषय

कथा. पुराणे.

ध्यानं॥ आधारे लिंगनाभौ प्रकृतिहृदये तालुसुले ललाटे द्वे प
 त्रे षोडशारे द्विदशदशदले द्वादशार्धे च बुध्के॥ वासांते बा
 लमध्ये उफकटसहिते कंदद्वे रोस्वराणां हंक्षंतत्पार्थयु
 कं सकलदलगतं बलीरूपं नमामि॥१॥ ॐ अजपागाय
 त्रीदेवताभ्यो नमः तं प्रणिप्यामि कं गंधं समर्पयामि॥
 ॐ अजपा० हं आकाशं तं गंधं० ॐ अजपा० यं वा
 यदात्मकं धूपं० ॐ अजपा० रं तेजात्मकं दीपं०
 ॐ अजपा० वं अमृतात्मकं ते वैद्यं० ॐ अजपा०
 सं सोमात्मकं तं बलं०॥ अथ अजपाजपसं क
 ल्पः॥ अनेन यथाशक्तियथाशानलतेन षट्पञ्चा
 धिकैकविंशतिसहस्र अजपागायत्रीनिवेद

नाख्येन कर्मणा तेन श्रीगणेशं हविष्युर उवासा
गुरुदेवताभ्यः परमात्मनः प्रीयतां ॥ जागृत्स्व प्रभु
पुस्तान् स्थानमनसा वाचा हस्ताभ्यां ॥ पद्मसुन्दरे
नयद्वितयदुक्तं यत्कृतं तत्सर्वं ब्रह्मा ह्यापेण मत्तु ॥
पुनः ॥ अथ सूक्तं दयादारभ्य श्रुत्वा योदयपर्यंतं ग
णेशं ब्रह्मविष्णु रुद्राणां गुरुदेवताभ्यः परमात्म
नः उवासां श्रुत्वा स निश्चिदादिमद्वैतादिनाधिकेन
विंशतिसहस्रं अजपानां गायत्रीं विवेदनमहं करिष्ये ॥
सच्चिदानंदगुरवे नमः ॥ हकारेण बहिर्याती सकारे
ण निशेत्पुनः ॥ हं स्पृहं सेति यन्मंत्रं त्रिंशतीनां जपति सर्व
दा ॥ १ ॥ अजपानां गायत्रीयोगीनां मोक्षदायिनी ॥

श्रीगणेशायनमः॥ अथ अजपाजपविधानगायत्रीप्रारंभः॥
आदौ पूर्वतिवेदनसंकल्पः॥ न्यासः॥ ॐ हंसः सुं यी त्मने
अंगुष्ठाभ्यां नमः॥ ॐ हंसः सो मा त्मने तर्जनीभ्यां नमः॥
ॐ हंसः त्रिंजना त्मने मध्यमाभ्यां नमः॥ ॐ हंसः नि
राभासा त्मने अनामिकाभ्यां नमः॥ ॐ हंसः स ह्रिमप्रचोद
या त्मने कनिष्ठिकाभ्यां नमः॥ ॐ हंसः स त्या त्मने कर
ललकरपृष्ठाभ्यां नमः॥ ॐ हंसः श्रु यी त्मने हृदयाय न
मः॥ ॐ हंसः सो मा त्मने शिरसा वाङ्मने॥ ॐ हंसः त्रिंज
ना त्मने शिखायै वषट्॥ ॐ हंसः निराभासा त्मने क
वचाय हुं॥ ॐ हंसः स ह्रिमप्रचोदया त्मने नेत्रत्रयायै व
षट्॥ ॐ हंसः स त्या त्मने आश्रयाय फट्॥ इति दिक्बन्धः॥

श्रीगणेशायनमः ॥ श्रीसरस्वत्यैनमः ॥ ॥ ॐ नमोजीग-
णनाथा ॥ तुझेचरणीं ठेऊनिमाथा ॥ श्रीसत्यनारायणाचीकथा
बदवीआतांस्वामियां ॥ १ ॥ नमोतुजलासरस्वती ॥ आदिमायाला-
वण्यज्योती ॥ तुझ्यावरदेमलास्कृती ॥ द्यावीकथाअनुसंधानीं ॥ २
॥ आतांनमूगुरुदेवता ॥ योगिराजसरस्वती ॥ कृपाकरूनीमज-
अनथा ॥ जोकींस्वाधीमाझतु ॥ ३ ॥ नमोआदिनारायणा ॥ जोवि-
श्वव्यापीनिरंजना ॥ ज्ञाच्यासत्यचराचरजाणा ॥ वागतातीति
हीलोकीं ॥ ४ ॥ आतांनमूसतसज्जना ॥ जोविश्वव्यापकश्रीभ-
गवान ॥ त्याचेचरणीं ठेऊनमन ॥ अहोरात्रवर्तताती ॥ ५ ॥ आ-
तांरोकाकथानुसंधान ॥ जोकांपावनपरमगहन ॥ नैमिषारणीं
शौचकादिभूषिगण ॥ सुतालारीं पुसते झाले ॥ ६ ॥ कलियु-

स-ना-

१

गींमानकजन ॥ बहुतजाहालेमतीहीन ॥ त्यांचाउद्धारव्हावाअ
साप्रयत्न ॥ थोडक्यांतसांगावा ॥ ७ ॥ कामनासिद्धीचाप्रकाश
भूलोकींहाइतिहास ॥ कलींतसोपासवीस ॥ असाकांहींसांगा
वा ॥ ८ ॥ ॥ सतऊवाच ॥ ॥ शौनकेजोकेलाप्रश्न ॥ हाचि
नारदेब्रम्ह्यालागून ॥ पुरताझालाकरजोडून ॥ तेचिअनुसं
धानसांगतों ॥ ९ ॥ ॥ प्रहोवत्स ॥ कलींतकरीपापाचानाश ॥ का
मनासिद्धीचाप्रकाश ॥ सारगरेचाइतिहास ॥ सत्यनाराय
णाचारेकतों ॥ १० ॥ ॥ प्रहोवत्स ॥ ब्रम्हणद्वारा ॥ तोचिप्रसंग-
सर्वबरा ॥ श्रीहरीविप्राचासंबादसारा ॥ सांगतोंतुजकारणें ॥
॥ ११ ॥ कृतायुगींतसेब्रेतायुगीं ॥ द्वापाराचेअंतिकलियुगीं ॥ स
त्यनारायणाचेपूजामार्गी ॥ ब्रम्हणद्वाराप्रकटकेलें ॥ १२ ॥ का

क-

१

शीपुरीहीविरच्यात ॥ तेथेंशतानंदनामेंब्राह्मणराहान ॥ पुत्र
कालत्रकुटुंबसहित ॥ दीनगृहस्थाश्रमींअसेतो ॥ १३ ॥ वि
ष्णुव्रतपरायण ॥ दरिद्रेंकरूनच्यापिलापूर्ण ॥ कुटुंबनिर्वाहका
रण ॥ भिक्षेसीजानाजाहला ॥ १४ ॥ नम्रआणिशांतबहुत ॥
त्यासप्रत्यक्षदेवहोन ॥ बृहद्ब्राह्मणवेरीशांत ॥ पुसेविमाला-
गुनी ॥ १५ ॥ कोठेंकैलेप्रयाण ॥ कायइच्छामनींधरून ॥ ब्राह्म
णउवाच ॥ भिक्षार्थीआणुजाण ॥ यामासींजातअसों ॥ स
त्यनारायणउवाच ॥ भिक्षाव्रतीब्राह्मणास ॥ परमधर्मआहे-
त्यास ॥ परीतूंमाझाउपदेश ॥ ऐकेब्राह्मणोत्तमा ॥ १७ ॥ सत्य
नारायणदेव ॥ कलियुगांतअनुभव ॥ प्रत्यक्षत्याचाप्रभाव ॥
फलदातासर्वोस ॥ १८ ॥ दरिद्राचाकरुनीनाश ॥ मुक्तिमुक्ती

सभा-

२

देणारविशेष ॥ शोकसंतापाचा हीलेश ॥ कांहीं एक उरूंनेदी
॥ १९ ॥ त्याहरीसजाई तूंशरण ॥ मनें भावें प्रीती करून ॥ तोचिशो
कसंतापनासोन ॥ मनोरथ पूर्ण करील ॥ २० ॥ स्वमुखें ऐसें वदोन ॥
मूदेवास सांगत से आपण ॥ कंठदादीनिया ब्राम्हण ॥ म्हणे देव को
ठे सांगण ॥ २१ ॥ सत्यनारायण उवाच ॥ मीच सत्य रूपें करून ॥ प्रत्य-
क्ष झालों निरंजन ॥ मीचा वस्त्र धरून ॥ प्रकट झालों तुजला-
गीं ॥ २२ ॥ पापबहुत होतां जती ॥ मीच स्वनां अवतार धरूनी ॥
भक्ति भावें करूनी ॥ तारक होतो सर्वांते ॥ २३ ॥ तूं मातेशरण ये
ई ॥ सर्व भावें मजला ध्यायीं ॥ संकटें सर्व ठांयीं चेठायीं ॥ लयाशीं
पावनील ॥ २४ ॥ ऐसें बोलोन तात्कळ ॥ रूप आपले अत्यंत अटक
दाविता झाला तयावेक ॥ शतानंदा लागुनी ॥ २५ ॥ चतुर्भुज मेघ

क

२

शामवर्ण ॥ आयुधें सर्व शोभायमान ॥ मस्तकीं मुगुटपरमगहन
ब्राह्मणपाहाताजाहला ॥ २६ ॥ पीतांबर आणिवनमाळा ॥ चा
रुहांस्थ घनसावळा ॥ ऐसादे स्वतांचितें वेळें ॥ मस्तक ठेविला त
याचरणीं ॥ २७ ॥ सद्गुरुवाणीवरुनी ॥ शतानंदलागे त्याचे चर
णी ॥ म्हणे हे भवनाशका मोक्षदात्री ॥ शरण तुज मी असें ॥ २८ ॥
शतानंद उवाच ॥ नमस्का ह्याच चरणीं ॥ भवसमुद्रांत बुडोनी ॥
तुझे स्वरूप विसरुनी ॥ मुटू आयुष्य गोंमीं ॥ २९ ॥ आदिअनादि मा
येचा कर्ता ॥ तूं विभक्तांची सकल हर्ता ॥ तुझे आज्ञेची णात्रिजग
ता ॥ सामर्थ्य देवां दिकां नसे ॥ ३० ॥ नमो सत्यनारायणरूप ॥ वि
श्वहें तुझे रूप ॥ तूं चि सर्वचा काळरूप ॥ तारक सर्वशींचितूं ॥
॥ ३१ ॥ भारय माझे उदयासी आलें ॥ तुझे कृपे पाहिली पाउलें ॥

सना

३

मजदीनानें उद्धरिलें ॥ नारायणासर्वेशा ॥ ३२ ॥ मीनजाणेक व
णप्रकार ॥ केलामाझा अंगिकार ॥ आदिअनादिविश्वंबर ॥ म
जदीनानें तारावें ॥ ३३ ॥ मीदरिदें करून ॥ व्यापिलों आहें परिपू
र्ण ॥ आतांतुझें पुजेचें विधान ॥ संपूर्ण सांगें मजलागी ॥ ३४ ॥
मुकेकरशीलवाचाळ ॥ गिरीवरचरें रुपागुळ ॥ तुझें कृपेचाप-
रिमळ ॥ संतसज्जनसेवि ॥ ३५ ॥ श्रीसत्यनारायणउवाच ॥
द्रव्यादिकें मीनजें तुत्पी ॥ भक्तीनी मजकें वळपीती ॥ हांस्थ-
करून निमधुरगती ॥ ऐसे बोलता जाहाला ॥ ३६ ॥ बहूत धनाचें
नव्हे कारण ॥ अनायासें मिळेल तेणें करून ॥ भक्तीनें करावें-
पूजन ॥ शोडशोपचारें करूनियां ॥ ३७ ॥ गजग्रह आदिकरून
संकटांत निर्मुक्त झाले जाण ॥ केवळ भक्तीचें कारण ॥ आ-

दी

३

णीक प्रीयमजनाही ॥ ३८ ॥ आतां पूजेचें विधान ॥ सांगतो-
सर्वसाधन ॥ अनायासेन करितां प्रयत्न ॥ भक्तिभावे भजावें
॥ ३९ ॥ ग्रही अथवा मंदिरात ॥ सौम्यवारीयथास्थित ॥ ना
नाप्रकार तोरणादिक समवेत ॥ स्यांदोलते ये करावें ॥ ४० ॥
पांचकलश उदके पूर्ण ॥ आपण स्यापाचें परिपूर्ण ॥ वरी दीप
प्रज्वालून ॥ घृतेकरून वेवें ॥ ४१ ॥ मध्यें मांडून सिंहासन
त्यावरी शालिग्राम शिला स्थापुन ॥ ब्राह्मण मुखें पूजन ॥ य-
थाविधी करावें ॥ ४२ ॥ अथवा विष्णु मूर्ती ॥ स्थापुन पुजावें
यथामती ॥ भक्तिभावे मनोरथ पूर्ती ॥ सत्यसत्य जाण पां-
॥ ४३ ॥ धूप दीपाचा विस्तार ॥ करावा जोयथा प्रकार ॥ नैवे-
द्याचाही विचार ॥ तोही रोक पांयथाविधी ॥ ४४ ॥ फातार्ध-

सना-
४

गोधूमचूर्ण ॥ घृतांतत्यासआहकुन ॥ दूधशर्करामेळऊन ॥ पा-
कसिद्धकरावा ॥ ४५ ॥ षडरसआणिपक्वान्न ॥ ओदनआणि
मिष्ठान्न ॥ नानाप्रकारचींकरून ॥ भक्तींमजअर्पावीं ॥ ४६ ॥
मध्येपानीयआचमन ॥ सगंधयुक्तांबुलजाण ॥ श्रीफला-
दिदक्षिणारत्न ॥ यथाविभावेअर्पावीं ॥ ४७ ॥ मिळउनआत्य-
स्वजन ॥ ग्रहस्थआणिगणेशसंतोर्ण ॥ कथाइतिहासतीन ॥
आदरेंकरूनऐकावा ॥ ४८ ॥ मल्लराजाआणिवणिक ॥ च-
रित्रयाचेंअनेक ॥ उद्धस्तनेगलाभाविक ॥ शब्दभावेकसेनि-
यां ॥ ४९ ॥ याप्रकारेंपूजाकरूनी ॥ जीकामनाइच्छितीलम-
नीं ॥ तीतीमीपूर्णकरूनी ॥ अंतीनेईननिजधामा ॥ ५० ॥ द्रव्या-
चीमजनाहींप्रीती ॥ अंतःकारणापासोनभक्ति ॥ करूनि-

दी-

४

आकवावेमजपती ॥ पुत्रादिकदेईनसर्वभावे ॥ ५१ ॥ ऐसेदेवो
नीवरदान ॥ ब्राम्हणरूपअंतरध्यान ॥ झालेआपणसत्यनारा
यण ॥ आपलेपूजनप्रकरकेले ॥ ५२ ॥ ब्राम्हणविस्मितहोऊन
घरींआलापरतो ॥ स्त्रियेसीं सर्ववर्तमान ॥ सांगताझालातेध
र्मा ॥ ५३ ॥ उभयतांनमस्कारकरु ॥ जेकांआजमिसेंतमिळे
लअन्न ॥ त्यांतश्रीसत्यनारायणपूजन ॥ यथाविधीकरीन
मी ॥ ५४ ॥ हानिश्च्यकरुनिवळां ॥ मिसेसिनगरांतपात
ला ॥ नमारातांपूर्णझाला ॥ मनोरथपूर्णब्राम्हणाचा ॥ ५५ ॥
ब्राम्हणासींहार्षझाला ॥ विस्मयहीमनांतकेला ॥ श्रीहरीप्र
सन्नझाला ॥ सत्यनारायणरूपानी ॥ ५६ ॥ स्त्रियेनेंत्याच-
काळी ॥ पतीआज्ञावंदूनिभाळीं ॥ पूजासामोग्रीतयेवेळीं

स-ना

५

आत्यबंधू मित्रादिमेकउनिआणिले ॥ ५७ ॥ सत्यनारायणा
चें पूजन ॥ यथाविधीनें करू ॥ इतिहास सकळ श्रवण ॥ करू-
निकुन कृत्य जाहला ॥ ५८ ॥ भक्ति पाहूनि तात्काळ ॥ पसन्न
झाला घननीळ ॥ ब्राम्हणांनें सांगे येमळ ॥ सागड छित वरदान
॥ ५९ ॥ शतानंद उवाच ॥ रघुपति प्राणिहृती ॥ मंदिरें आणि
चामरें डुल्लुती ॥ दासदास आण पदाती ॥ लक्ष्मी विपूळ देई
मज ॥ ६० ॥ गार्दभ शीरं मज ॥ दूध विपूळ आनंदें देत
कायावाचा करुनि मनांत ॥ आपली भक्ती ही याची ॥ ६१ ॥ त
थास्त म्हणे भगवंत दीधलें तुज मनोवांचित ॥ अंतकाळीं मा
झे पद प्राप्य ॥ तुज होईल विप्रोत्तमा ॥ ६२ ॥ ऐसें यावोनि चरदा
न ॥ कुन कृत्य झाला ब्राम्हण ॥ नाना भोग भोगीत आयया ॥

क-

५

स्त्रीपुत्रादिसमवेत ॥ ६३ ॥ दंडवत नमस्कार घालुनी ॥ प्रसा-
द घेतला आदरे करोनी ॥ आप आपले घराला गुनी ॥ सर्वजा-
ने जाहले ॥ ६४ ॥ धन्य धन्य हा ब्राह्मण ॥ यासीं प्रसन्न झाला-
श्री सत्यनारायण ॥ त्या दिवसापासून ॥ जनप्रसिद्ध जाहाले-
कलियुगीं ६५ ॥ आतां एव अस्वात ॥ भिल्लाचें ही सांगेन ॥
उद्धस्त निपावला मोसस ॥ पावत ऐकावी ॥ ६६ ॥ इ-
ति श्री इतिहास समुच्चये प्रथमोऽध्यायः ॥ १ ॥ ७३ ७४ ७५ ७६
सूत उवाच ॥ निषादराककाष्टं चतुनी ॥ नित्यविकावयागावां
त आणी ॥ एके दिवशीं काशीं नित्यानी ॥ भारा आणून ठेविला
॥ १ ॥ तो झाला तृषाक्रांत ॥ शतानंदाचे घर येत ॥ तो पाणी पि-
ऊन विस्मित ॥ मनीं बहूत जाहालासे ॥ २ ॥ हा ब्राह्मण निष्कां

सुना

६

चन ॥ याचे घरीं इतुके धन ॥ ब्राह्मणासी काय कारण ॥ तया लागीं
पुसता झाला ॥ ३ ॥ निघाद उ० ॥ हे ब्राह्मण तूं दरिद्री असतां ॥ को
ठे निवै भव आलें आतां ॥ दाशीं दासादि मभूता ॥ या त्या झाली तु
ज लागीं ॥ ४ ॥ हात जोडो निम्हणे नया ॥ तूं समर्थ सर्व सांगावया
मज वरी आतां करू निदया ॥ आलें तें सर्व सांगावें ॥ ५ ॥ शतानंद
॥ सत्यनारायण देव ॥ तयासीं सुखी काय न होय ॥ कलीं तज्या
चा प्रभाव ॥ शेषा सही वर्णवे ॥ ६ ॥ त्यानें मी केले पूजन ॥ यथा
विभावे करून ॥ मज वरी तो प्रसन्न ॥ होऊ निवै भव दीधले ॥ ७ ॥
नि० उ० ॥ ब्राह्मणास साष्टांग नमन ॥ करू निम्हणे देव सत्यनारा
यण ॥ यथाविधी त्याचे पूजन ॥ मज लागीं सांगावें ॥ ८ ॥ कोण
विधान काय आर्चन ॥ उपचार विधी कोण ॥ हे सर्व सांगें मज

क.

६

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com